

Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут будівництва та архітектури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
е-підпис Олег ЛАГОДНЮК

29.09.2021

03-10-66S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

«Безпека життєдіяльності та цивільний захист»		« Life safety and civil protection »	
Шифр за ОП	ЗН10	Code in Educational Program	
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Educational level: Bachelor's (first)	
Галузь знань «Природничі науки»	10	Fields of knowledge «Natural sciences»	
Спеціальність «Географія»	106	Fields of study: «Geography»	
Освітня програма: «КОНСТРУКТИВНА ГЕОГРАФІЯ, УПРАВЛІННЯ ВОДНИМИ ТА МІНЕРАЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ»		Educational Program: «CONSTRUCTIVE GEOGRAPHY, WATER AND MINERAL RESOURCES MANAGEMENT»	

м. Рівне – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та цивільний захист» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Конструктивна географія, управління водними та мінеральними ресурсами» за спеціальністю 106 «Географія». Рівне. НУВГП. 2021. 12 стор.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/20959/>

Розробник силабусу: Довбенко Володимир Сергійович, канд. техн. наук, доцент, доцент кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності.

Силабус схвалений на засіданні кафедри кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності
Протокол № 2 від “14” вересня 2021 року

Завідувач кафедри: Кухнюк Олег Миколайович, канд. техн. наук, доцент.

Керівник (гарант) ОП: Романів О.Я. к. геогр. н., доцент., завідувач кафедри геології та гідрології

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ ВГП
Протокол № 2 від “23” вересня 2021 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ водного господарства та природооблаштування: Хлапук Микола Миколайович, д-р. техн. наук, професор.

СЗ №-4988 в ЕДО

© Довбенко В.С., 2021
© НУВГП, 2021

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*

Ступінь вищої освіти	«бакалавр»
Освітня програма	«Конструктивна географія, управління водними та мінеральними ресурсами» (ID 30253)
Спеціальність	106 «Географія»
Рік навчання, семестр	4 рік, 7 семестр
Кількість кредитів	3
Лекції:	14 год
Практичні заняття:	16 год
Самостійна робота:	60 год
Курсова робота:	ні
Форма навчання	денна/заочна
Форма підсумкового контролю	екзамен
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Лектор

Довбенко Володимир Сергійович, доцент, кандидат технічних наук, доцент кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності

Вікіситет

вказується URL: <http://surl.li/ulau>

ORCID

вказується UR: <https://orcid.org/0000-0001-9575-2931>

Як комунікувати

вказується URL: v.s.dovbenko@nuwm.edu.ua
Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація навчальної дисципліни, в т.ч. мета та цілі

Вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності та цивільний захист» полягає у засвоєнні знань, умінь і навичок студентом, для здійснення професійної діяльності за спеціальністю 106 «Географія», (за спеціалізацією «Конструктивна географія, управління водними та мінеральними ресурсами»).

Визначення кола своїх обов'язків з питань виконання завдань професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення небезпек, які можуть спричинити НС та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання; оцінити середовище перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства, провести моніторинг небезпечних ситуацій та обґрунтувати головні підходи та засоби збереження життя, здоров'я та захисту працівників в умовах загрози і виникнення небезпечних та НС

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua>

Компетентності

ЗК-7 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
 ЗК-13 Здатність бути критичним і самокритичним.
 ЗК-14 Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Програмні результати навчання

Зн-1 Відтворювати концептуальні знання, набуті у процесі навчання та практичної професійної діяльності, включаючи знання сучасних досягнень у сферах природничої та суспільної географії.
 Ком-1 Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності.
 Ком-2 Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію.
 АіВ-3 Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Володіння українською мовою, висловлювання власної думки та прийняття рішень.
 Проведення переговорів і управління людьми.
 Відповідальність, гнучкість, професіоналізм.
 Стресостійкість, емоційний інтелект

Структура
навчальної
дисципліни

Лекцій – 14 год, практичні заняття – 16 год,
самостійна робота – 60 год.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Безпека
життєдіяльності

Тема 1. Теоретичні основи безпеки
життєдіяльності

1.1. Основні поняття, терміни та
визначення безпеки життєдіяльності.
Аксиоми безпеки життєдіяльності.

1.2. Таксономія, ідентифікація та
квантифікація небезпек.

1.3. Матеріальні чинники предметної
діяльності. Причини та наслідки небезпек.

1.4. Культура безпеки та ризик
орієнтоване підхід в питаннях безпеки

Тема 2. Ризик орієнтований підхід в питаннях
безпеки

2.1. Загальний аналіз та класифікація
ризиків. Концепція прийнятності ризику та
ризик орієнтованого підходу в питаннях
управління безпекою

2.2. Методичні підходи та головні
етапи кількісного аналізу та оцінки ризику

2.3. Вибір методів та інструментів
управління виявленим ризиком

Тема 3. Людина як елемент ергатичних
систем

3.1. Психологічна надійність людини та
її роль у забезпеченні безпеки

3.2. Роль аналізаторів людини в
забезпеченні її життєдіяльності

3.3. Особливості режиму діяльності
людини

3.4. Підвищення психофізіологічної
стійкості кадрів до професійних небезпек

Змістовий модуль 2. Цивільний захист

Тема 4. Причини виникнення, класифікація та
моніторинг надзвичайних ситуацій

4.1. Надзвичайні ситуації та причини їх
виникнення

4.2. Класифікація надзвичайних ситуацій

4.3. Організація цивільного захисту в Україні.

4.4. Моніторинг надзвичайних ситуацій

Тема 5. Єдина державна система цивільного захисту та запобігання виникненню надзвичайних ситуацій

5.1. Єдина державна система цивільного захисту

5.2. Планування заходів з цивільного захисту

5.3. Заходи запобігання виникнення НС. Фінансування і матеріально-технічне забезпечення заходів

Тема 6. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій та їх наслідків

6.1. Основні завдання, принципи та заходи захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій

6.2. Основні принципи ліквідування надзвичайних ситуацій та їх наслідків

Тема 7. Правове, соціальне та матеріальне забезпечення заходів цивільного захисту.

Дана навчальна дисципліна включає такі методи навчання як словесні, наочні і практичні. Лекція передбачає розкриття у словесній формі сутності явищ, наукових понять, процесів, які знаходяться між собою в логічному зв'язку та об'єднані загальною темою.

Наочні методи навчання передбачають, передусім, використання демонстрації та ілюстрації у вигляді мультимедійних презентацій.

Практичні методи навчання спрямовані на розв'язання, ситуаційних задач, сприяють формуванню умінь і навичок, логічному завершенні пізнавального процесу стосовно конкретного розділу, теми.

Методи оцінювання та структура оцінки

Методом контролю є цілеспрямоване, систематичне спостереження викладача за діяльністю студентів.

Контроль знань студентів проводиться в усній та письмовій формах. Підсумкове тестування є письмовою формою контролю знань студентів.

Обов'язковими завданнями є практичні заняття, самостійна робота, модульні контролі (№1 та №2). Критерії оцінювання практичних завдань (% від кількості балів, якими оцінюється кожне практичне завдання):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Умовами отримання додаткових балів є участь у Всеукраїнських, кафедральних наукових конференціях, конкурсах наукових робіт, а також індивідуальна робота, яка не увійшла в тематику курсу дисципліни.

Шкала оцінювання досягнень:

1. Поточна складова оцінювання

1.1. Практична робота № 1. Оцінка рівня небезпеки за допомогою структурно-логічних моделей – 9 балів.

1.2. Практична робота №2. Надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах – 9 балів.

1.3. Практична робота №3. Оцінка психофізіологічних властивостей людини – 9 балів.

1.4. Практична робота №4. Порядок класифікації надзвичайних ситуацій – 9 балів.

1.5. Практична робота №5. Оцінка хімічної обстановки при утворенні зон хімічного забруднення – 8 балів.

1.6. Практична робота №6. Оцінка радіаційної обстановки при радіаційному забрудненні місцевості – 8 балів.

1.7. Практична робота №7. Оцінка захисних властивостей захисних споруд цивільного захисту – 8 балів.

Всього поточна складова оцінювання: 60

2. Підсумкова складова оцінювання	
2.1. Модульний контроль №1	- 20
2.2. Модульний контроль №2	- 20
Всього підсумкова складова оцінювання:	40
Всього:	100

Модульний та поточний контроль проводиться відповідно до «Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти» URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/> або URL: <https://cutt.ly/hnqm9pu>

Звернення та вирішення конфліктних ситуацій здійснюється на підставі «Положення про врегулювання конфліктних ситуацій у Національному університеті водного господарства та природокористування» URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/18583/> або URL: <https://cutt.ly/OnqmY0f>

«Порядок звернень здобувачів вищої освіти та інших осіб, які навчаються в Національному університеті водного господарства та природокористування» URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/15467/> або URL: <https://cutt.ly/6nqm7mS>

Місце навчальної дисципліни в освітній траєкторії здобувача вищої освіти	Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів – «Екології», «Фізики Землі», «Метеорології і кліматології», «Дистанційне зондування Землі». Цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях, практичних заняттях, самостійної роботи та виконання поставлених задач.
Поєднання навчання та досліджень	Здобувач вищої освіти залучається до кафедральної тематики наукових досліджень. Може приймати участь у роботі наукових гуртків кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності, конкурсах студентських наукових робіт, студентських наукових конференціях за тематикою навчальної дисципліни.

Інформаційні ресурси

1. Ярошевська В.М. Безпека життєдіяльності. – Рівне, 2003. – 404 с. URL: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka>
2. «Яким Р.С. Безпека життєдіяльності людини: Навч. посібник. – Львів: Бескид Біт, 2005. – 304 с URL: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka>
3. Презентації лекційного забезпечення навчальної дисципліни. URL: <https://exam.nuwm.edu.ua/course/>
4. Березуцький В.В., Васьковець Л.А., Вершиніна Н.П. та ін. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник / За ред. проф. В.В. Березуцького. – Х.: Факт, 2005. – 348 с.
5. Скобло Ю.С., Соколовська Т.Б., Мазоренко Д.І., Тіщенко Л.М., Троянов М.М. Безпека життєдіяльності: Навч. посібник. – Київ: Кондор, 2003. – 424с. URL: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka>

Додаткова:

1. Ярошевський М. М. Словник термінів і понять з безпеки життєдіяльності: навч. посібник : 2-е вид., доп. і доопр. / М. М. Ярошевський, В. М. Ярошевська, Д. М. Диновський. – К.: Професіонал, 2004. – 256 с.
2. Галузевий стандарт вищої освіти за спеціальністю 106 «Географія» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. URL: <http://imzo.gov.ua/osvita/vyscha-osvita/normativna-baza/normativna-baza-vishhoyi-osviti/>
3. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka>
4. Законодавство України. URL: <http://rada.kiev.ua>

ПРАВИЛА ТА ВИМОГИ (ПОЛІТИКА)*

Дедлайни та перекладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно: «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті водного господарства та природокористування (нова редакція)» URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/4088/> або URL: <https://cutt.ly/RnqW1Vu>

«Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП» URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/> або URL: <https://cutt.ly/1nqW4nj>

«Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень

	здобувачів вищої освіти» http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/ або URL: https://cutt.ly/hnqm9pu URL:
Правила академічної доброчесності	«Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в НУВГП» URL: http://ep3.nuwm.edu.ua/10325/ або URL: https://cutt.ly/jnqEtZp «Кодекс честі студентів» URL: http://ep3.nuwm.edu.ua/4917/ або URL: https://cutt.ly/CnqEoRc URL:
Вимоги до відвідування	Студентові не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. За об'єктивних причин пропуску занять (лікарняні, мобільність тощо) студенти можуть самостійно опрацювати пропущений матеріал, який розміщений на платформі MOODLE. Відвідування згідно: «Положення про індивідуальний графік навчання студентів денної форми навчання Національного університету водного господарства та природокористування» URL: http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/ або URL: https://cutt.ly/knqEh4D «Інструкція для здобувачів вищої освіти щодо організації та проведення навчальних занять у дистанційній формі» URL: http://ep3.nuwm.edu.ua/19215/ або URL: https://cutt.ly/znqExaF URL:
Неформальна та інформальна освіта	«Положення про формальну та інформальну освіту в НУВГП» URL: http://ep3.nuwm.edu.ua/18660/ або URL: https://cutt.ly/BnqEnYa URL:

ДОДАТКОВО

Правила отримання зворотної інформації про дисципліну*	Зворотна інформація отримується шляхом анкетування наприкінці курсу дисципліни відповідно до «Порядок опитування здобувачів вищої освіти та випускників стосовно якості освіти та освітньої діяльності у Національному університеті водного господарства та природокористування» URL:
--	---

<http://ep3.nuwm.edu.ua/17224/> або URL:
<https://cutt.ly/KnqERip>

Оновлення*	З ініціативи викладача зміст даного освітнього компоненту оновлюється щорічно з урахуванням змін у законодавстві України, наукових досягнень та сучасних практик в сфері БЖД та охорони праці. Студенти мотивовані долучатись до оновлення змісту навчальної дисципліни шляхом внесення пропозицій викладачч стосовно нових форм роботи та нових тем. За ініціативність студентам можуть нараховуватися додаткові бали
Навчання осіб з інвалідністю	«Концепція щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами (осіб з інвалідністю) у Національному університеті водного господарства та природокористування» URL: http://ep3.nuwm.edu.ua/15913/ або URL: https://cutt.ly/inqEFg5
Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання	До викладання окремих тем навчальної дисципліни запрошуються представники Держпраці в Рівненській області, ДП «Рівненський ЕТЦ Держпраці», Рівненського відділення Фонду соціального страхування України, ГУ ДСНС в Рівненській області, Рівненський обласний центр екстреної медичної допомоги
Інтернаціоналізація	«Стратегія інтернаціоналізації Національного університету водного господарства та природокористування на період до 2020 року» URL: http://ep3.nuwm.edu.ua/5733/ або URL: https://cutt.ly/fnqELZI

*Лектор, канд. техн. наук, доцент,
доцент кафедри охорони праці та
безпеки життєдіяльності*

Довбенко Володимир Сергійович